

Sygn. akt I ACa 1102/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Lucyna Świdorska-Pilis (spr.) SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.

przeciwko J. P. i Zakładom (...) spółce z o.o. w C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego J. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt I C 716/14

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego J. P. na rzecz powoda 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Lucyna Świdorska-Pilis
-------------------------------------	------------------	----------------------------

Sygn. akt I ACa 1102/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych Zakładów (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. i J. P. kwoty 22.703.641,97 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 4 czerwca 2012 roku nabył od (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. wierzytelności wobec Zakładów (...) sp. z o.o. w C. zabezpieczone hipotekami oraz poręczeniami pozwanego J. P.. Powód nabył wierzytelności z tytułów:

1. Umowy nr (...) kredytu inwestycyjnego w rachunku kredytowym w walucie polskiej, z którego na dzień 20 sierpnia 2014 roku wierzytelność wynosiła łącznie 17.790.834,59 zł;
2. Gwarancji bankowej nr (...) udzielonej na podstawie umowy (...) o udzielenie gwarancji bankowej z dnia 20 września 2005 roku, z której wierzytelność łącznie wynosiła 788.676,43 zł;
3. Gwarancji bankowej nr (...) udzielonej na podstawie umowy nr (...) o udzielenie gwarancji bankowej z dnia 20 września 2005 roku, z której wierzytelność wynosiła łącznie 29.675.149,57 zł;
4. Umowy nr (...) kredytu obrotowego odnawialnego w rachunku kredytowym w walucie polskiej z dnia 30 sierpnia 2007 roku, z którego wierzytelność wynosiła łącznie 10.099.702,21 zł;
5. Umowy nr (...) kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym w walucie polskiej z dnia 31 marca 2008 roku, z którego wierzytelność wynosiła łącznie 4.771.325,70 zł.

Powód podkreślił, że dochodzone wierzytelności są wymagalne, a ich wysokość została wskazana w załączniku nr (...) do aneksu do umowy sprzedaży wierzytelności, a następnie zaktualizowana w wyciągach z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej oraz podkreślił, że odpowiedzialność pozwanych jest solidarna. Wskazał także, że żądanie pozwu jest żądaniem częściowym wobec podzielności zobowiązania i składają się na nie następujące kwoty z wcześniej wymienionych wierzytelności:

1. kwota 8.928.978,32 zł z tytułu należności głównej;
2. kwota 395.713,87 zł z tytułu należności głównej;
3. kwota 6.000.000 zł z tytułu należności głównej;
4. kwota 4.998.465,05 zł z tytułu należności głównej;
5. kwota 2.380.484,73 zł z tytułu należności głównej.

W dniu 5 września 2014 roku Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie sygn. akt I Nc 206/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał, aby pozwani Zakłady (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. i J. P. zapłacili solidarnie na rzecz powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. kwotę 22.703.641,97 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 sierpnia 2014 roku oraz kwotę 32.217 zł tytułem kosztów procesu.

Pozwany J. P. w przepisany terminie wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym domagając się oddalenia powództwa w stosunku do niego w całości oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powód nie wykazał wysokości dochodzonej przez siebie kwoty, a załączone do pozwu wyciągi z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nie stanowią dowodu na to, że dochodzona wierzytelność istnieje i opiewa na kwoty wskazane w pozwie. Ponadto pozwany podniósł, iż w zakresie wierzytelności opisanej w pkt 1 pozwu jego poręczenie zostało udzielone do kwoty 13.495.500 zł i było ważne do 31 grudnia 2013 roku. Dla jego ważności nie ma znaczenia wystawienie przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego

oraz nadanie mu klauzuli wykonalności, gdyż powód nie jest bankiem i nie korzysta z uprawnień wynikających z art. 97 prawa bankowego. W przypadku wierzytelności wymienionej w punkcie 4 pozwu poręczenie ważne było do dnia 30 września 2010 roku, a odnośnie wierzytelności opisanej w punkcie 5 do dnia 30 marca 2011 roku. Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia roszczeń dochodzonych przez powoda, który wynosi 3 lata i biegnie od dnia ich wymagalności, tj. oddzielnie dla każdej z rat.

W przepisany terminie sprzeciw wniosły również Zakłady (...) spółka z o.o. w C. domagając się oddalenia powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2015 roku Sąd zawiesił postępowanie wobec Zakładów (...) Spółki z o.o. w C. na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. ze skutkiem na dzień 4 grudnia 2014 roku z uwagi na ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika. Postanowienie to jest prawomocne.

Zaskarżonym wyrokiem częściowym z dnia 21 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. kwotę 6.395.713,87 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 sierpnia 2014 roku oraz kwotę 25.019 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie w stosunku do pozwanego J. P..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 22 lipca 2005 roku Zakłady (...) spółka z o.o. w S. zawarły z (...) Bankiem (...) S.A. w W. umowę nr (...) kredytu inwestycyjnego w rachunku bankowym w walucie polskiej. Na mocy tej umowy bank udzielił pozwanemu kredytu w wysokości 7.256.000 zł na okres do dnia 29 grudnia 2010 roku. Do umowy tej został zawarty szereg aneksów w szczególności Aneks nr (...) z dnia 5 marca 2007 roku, mocą którego zwiększono kwotę kredytu do 8.997.000 zł oraz ostateczny termin jego spłaty na 1 października 2011 roku. W dniu 20 września 2005 roku pozwany J. P. udzielił solidarnego poręczenia za zobowiązania pozwanej spółki wynikające z powyższej umowy do kwoty 11.609.600 zł i wskazał, że poręczenie to jest nieodwołalne i ważne do 31 grudnia 2013 roku oraz zobowiązał się do jego niezwłocznego wykonania po zawiadomieniu go przez bank o opóźnieniu w spłacie całości lub części wierzytelności. Pozwany złożył w dniu 5 marca 2007 roku kolejne oświadczenie o udzieleniu poręczenia do tej umowy kredytu do kwoty 13.495.500 zł, którego ważność określono na dzień 1 października 2013 roku.

W dniu 20 września 2005 roku (...) S.A. w W. zawarł z pozwanym (...) Sp. z o.o. w S. umowę numer (...) o udzielenie gwarancji bankowej. Mocą tej umowy bank udzielił gwarancji bankowej spłaty dwóch pożyczek do wysokości 15.400.000 zł na rzecz Narodowego Funduszu (...) w W. z tytułu umów nr (...) zawartych w dniu 25 maja 2005 roku. W umowie tej zaznaczono, że w przypadku nieuregulowania przez pozwanego (...) zobowiązań wobec Funduszu i wypłaty przez bank kwoty z tytułu gwarancji, bank w dniu dokonania wypłaty udziela pozwanemu kredytu na warunkach określonych w umowie, a pozwany zobowiązuje się do spłaty kredytu wraz z odsetkami, opłatami i prowizjami należnymi z tego tytułu. Do umowy tej został zawarty aneks nr (...) z dnia 19 lutego 2009 roku. Pozwany J. P. w dniu 20 września 2005 roku złożył do umowy gwarancji bankowej oświadczenie o udzieleniu poręczenia, które objęło zobowiązanie do kwoty 23.408.000 zł. Poręczenie to zostało określone jako nieodwołalne i ważne do dnia 20 lutego 2017 roku.

W dniu 30 sierpnia 2007 roku pozwane Zakłady (...) spółka z o.o. w S. zawarły z (...) S.A. w W. umowę nr (...) kredytu obrotowego odnawialnego w rachunku kredytowym w walucie polskiej. Mocą tej umowy bank udzielił spółce kredytu odnawialnego w wysokości 5.000.000 zł na okres do 30 września 2008 roku. Do umowy tej zawarto kilka aneksów. Pozwany J. P. w dniu 30 sierpnia 2007 roku złożył oświadczenie o udzieleniu poręczenia za zobowiązania wynikające z tej umowy do kwoty 7.500.000 zł, które było nieodwołalne i ważne do 30 września 2010 roku.

W dniu 31 marca 2008 roku Zakłady (...) spółka z o.o. w S. zawarły z (...) S.A. w W. umowę nr (...) kredytu obrotowego nieodnawialnego w walucie polskiej na kwotę 3.448.000 zł na okres do 31 marca 2009 roku. W tym samym dniu pozwany J. P. złożył oświadczenie o poręczeniu zobowiązań z tego kredytu do kwoty 3.448.000 zł, ważne do dnia 30 marca 2011 roku.

Ponadto w sprawie bezspornym było, że pozwana spółka przestała realizować zobowiązania wynikające z opisanych wyżej umów i bank wzywał pozwanego J. P. do realizacji płatności z tytułu poręczeń. Następnie bank wystawił bankowe tytuły egzekucyjne, którym zostały nadane klauzule wykonalności. W dniu 21 stycznia 2010 roku został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko pozwanym Zakładom (...) spółka z o.o. w K. obejmujący zobowiązania z umowy kredytu nr(...), na które składały się należność główna 8.928.978,32 zł oraz odsetki 1.679.160,44 zł; z umowy kredytu nr (...), z tytułu należności głównej 2.380.484,73 zł oraz 478.985,66 zł z tytułu odsetek, oraz z umowy nr (...), na który składała się należność główna w wysokości 4.998.465,05 zł oraz odsetki w wysokości 1.097.217,41 zł. Bankowy tytuł egzekucyjny zawierał szczegółowe wyliczenie odsetek objętych tytułem na dzień 20 stycznia 2010 roku. Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 15 czerwca 2010 roku nadał klauzulę wykonalności temu tytułowi. W dniu 16 lutego 2010 roku bank wystawił analogiczny tytuł w stosunku do pozwanego J. P. o numerze (...) z tym, że odsetki zostały wyliczone do dnia 15 lutego 2010 roku. Postanowieniem z dnia 26 lutego 2010 roku w sprawie VI Co 1302/10 referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym S. w S. nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności. Natomiast w dniu 18 kwietnia 2011 roku bank wystawił w stosunku do pozwanej spółki bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), który obejmował zobowiązania z tytułu gwarancji bankowej nr (...) opiewający na kwotę 15.217.304,69 zł z tytułu należności głównej oraz 6.651.936,05 zł z tytułu odsetek wyliczonych na dzień 17 kwietnia 2011 roku. Tytułowi temu nadano klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z dnia 15 czerwca 2011 roku w sprawie I Co 1397/11. W dniu 28 kwietnia 2011 roku bank wystawił analogiczny tytuł w stosunku do pozwanego J. P. noszący numer (...), który opiewał na kwotę 15.217.304,69 zł z tytułu należności głównej oraz odsetki na dzień 27 kwietnia 2011 roku w wysokości 6.743.656,80 zł. Tytułowi temu została nadana klauzula wykonalności postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym S. w S. z dnia 1 sierpnia 2011 roku w sprawie VI Co 3006/11.

Na podstawie powyższych tytułów bank wszczął postępowania egzekucyjne, które okazały się bezskuteczne i zostały umorzone postanowieniami z dnia 25 listopada 2010 roku i 16 czerwca 2011 roku, a tytuł egzekucyjny przeciwko J. P. został zwrócony bankowi w dniu 14 lipca 2011 roku.

W dniu 4 czerwca 2012 roku (...) Bank (...) S.A. w W. zawarł z powodem (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. umowę sprzedaży wierzytelności, w której bank stwierdził, że na dzień 29 lutego 2012 roku przysługiwało mu 2036 bezspornych i wymagalnych wierzytelności pieniężnych o wartości 278.395.219,56 zł, które określone zostają w załączniku numer (...) do umowy, który zawierał także wierzytelność w stosunku do pozwanego (§ 1 ust. 1 i 2). Na mocy tej umowy powódka kupiła od banku wierzytelności wraz z wszelkimi zabezpieczeniami (§ (...)). Do umowy tej został także zawarty aneks w dniu 19 czerwca 2012 roku, który zawierał załącznik wymieniający nabyte wierzytelności.

Pismami z dnia 1 lipca 2014 roku pozwani zostali wezwani do zapłaty. Powód wystąpił z wnioskiem do Sądu Rejonowego w C. o zawezwanie do próby ugodowej, która toczyła się pod sygnaturą akt I Co 1373/14, a termin posiedzenia został wyznaczony na 2 września 2014 roku. W dniu 20 sierpnia 2014 roku powód wystawił wyciągi z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego określające wysokość wierzytelności i ich podstawę, kolejne wyciągi wystawiono 24 listopada 2014 roku. W dniu 18 listopada 2014 roku pozwana spółka złożyła wtórny wniosek o ogłoszenie upadłości i w pozycjach 1-5 wskazała należności na rzecz powódki w kwotach wyższych niż dochodzone pozwem. Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy w O. w sprawie V GU 49/14 ogłosił upadłość pozwanej spółki obejmującą likwidację majątku. Informacja o ogłoszeniu upadłości została zamieszczona w (...) nr (...) pod pozycją 17162.

Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda jest jedynie częściowo zasadne. Roszczenia z umów zawartych pomiędzy Zakładami (...) spółką z o.o. w S. a (...) S.A. w W. były zabezpieczone poręczeniami ze strony pozwanego J. P.. Wszystkie te poręczenia były ograniczone zarówno co do wysokości jak i co do terminu. Jedynie w przypadku należności wynikających z gwarancji bankowej numer (...) poręczenie pozwanego zachowało ważność, gdyż zostało ono ograniczone do kwoty 23.408.000 zł oraz do dnia 20 lutego 2017 roku. Dochodzone przez powoda z tytułu gwarancji bankowej kwoty mieściły się w zakresie poręczenia pozwanego J. P., co spowodowało uznanie zasadności roszczenia w tym zakresie. W ocenie Sądu pierwszej instancji wysokość zobowiązania została w sposób

wystarczająco udowodniona za pomocą wyciągów z ksiąg funduszu, bankowych tytułów egzekucyjnych, załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności oraz wniosku o ogłoszenie upadłości. Samo zaprzeczenie pozwanego wysokości wierzytelności bez podania żadnych konkretnych zarzutów co do sposobu jej obliczenia nie mogło powodować uznania, iż powód wierzytelności nie wykazał. Natomiast odnośnie pozostałych wierzytelności z umów kredytowych, Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwany J. P. nie odpowiada za nie wobec powoda, gdyż jego zobowiązania wygasły z upływem terminów ważności poręczeń przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie.

W zakresie zarzutu przedawnienia, Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenia powoda dotyczą należności wynikających z umowy gwarancji bankowej, która była ważna do 20 lutego 2014 roku. Z treści umowy nie wynika wprost termin płatności należności banku z tytułu wykonania umowy lecz z aneksu z dnia 19 lutego 2009 roku wynika, iż umowa ta była dalej realizowana, a została zmieniona ugodą z dnia 15 grudnia 2008 roku. Sąd pierwszej instancji wskazał, że do przerwania biegu terminu przedawnienia doszło na skutek nadania w dniu 1 sierpnia 2011 roku klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 28 kwietnia 2011 roku, a następnie wraz ze złożeniem wniosku o zawezwanie do próby ugodowej.

Powód nabył od (...) S.A. powyższą wierzytelność w stosunku do pozwanego w oparciu o umowę przelewu wierzytelności zgodnie z treścią art. 509 § 1 k.c. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy powództwo uwzględnił w oparciu o przepisy art. 69 ust. 1 prawa bankowego oraz art. 509 § 1 k.c. i art. 876 § 1 k.c. w części dotyczącej roszczeń objętych poręczeniem umowy gwarancji bankowej numer (...). O odsetkach orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany J. P. zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu 1 wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości względem pozwanego J. P., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego J. P. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący zarzucał:

1. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez pominięcie przez Sąd pierwszej instancji dokonania ustalenia daty wymagalności należności wynikających z poręczenia udzielonego na zabezpieczenie gwarancji bankowej nr (...);
2. naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, co doprowadziło do nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia oraz ustalenia, że dochodzona wierzytelność istnieje i opiewa na kwoty wskazane w tych wyciągach oraz dochodzone pozwem;
3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 255 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie;
4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. w zw. z art. 120 k.c. poprzez ich niezastosowanie;
5. naruszenie art. 194 u.f.i. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż wyciągi z ksiąg rachunkowych z funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej stanowią dowód na to, że dochodzona wierzytelność istnieje i opiewa na kwoty wskazane w tych wyciągach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji ustalił prawidłowy stan faktyczny, który Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własny.

W zarzutach apelacji skarżący wskazuje na naruszenie przez Sąd Okręgowy zarówno przepisów postępowania jak i prawa materialnego. Należy podkreślić, że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy

ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń. Jest to pogląd powszechnie przyjęty również w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r. II CKN 60/97, OSNC 1997/9 poz. 128). Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zarzutów naruszenia prawa procesowego zmierzających do zakwestionowania ustalonego stanu faktycznego.

W pierwszym z podniesionych zarzutów skarżący wytyka Sądowi pierwszej instancji nierozpoznanie istoty sprawy poprzez pominięcie ustalenia daty wymagalności należności wynikających z poręczenia udzielonego na zabezpieczenie gwarancji bankowej nr (...). Jest to zarzut najdalej idący, gdyż stwierdzenie jego zasadności dawałoby możliwość uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

Ocena czy doszło do nierozpoznania istoty sprawy powinna być dokonywana indywidualnie na gruncie ustaleń konkretnej sprawy. Wymienić można jednak pewne typowe sytuacje, w których występuje podstawa do uznania przez sąd odwoławczy, że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. Ma to miejsce, gdy sąd pierwszej instancji zaniecha rozpoznania materialnej podstawy żądania pozwu, albo też gdy sąd ten oddali powództwo na podstawie tylko jednej przesłanki – unicestwiającej roszczenie, nie badając merytorycznie podstaw powództwa, np. uznając, że brak jest legitymacji procesowej, doszło do przedawnienia bądź upływu terminu zawitego albo też, że powództwo jest przedwcześnie. Ponadto sąd pierwszej instancji nie rozpoznaje istoty sprawy, gdy pomija merytoryczne zarzuty pozwanego mogące doprowadzić do oddalenia powództwa, np. zarzut potrącenia, zarzut nieważności umowy. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że nie chodzi przy tym o sytuację, w której sąd rozważa podstawy materialne zarzutu pozwanego i uznaje, że nie jest on uzasadniony. W zakres nierozpoznania istoty sprawy może wchodzić jedynie zupełne pominięcie zarzutu pozwanego co ma miejsce, gdy sąd błędnie przyjmie, że nie został on zgłoszony bądź objęty jest prekluzją dowodową.

W niniejszej sprawie istota postępowania sprowadzała się do ustalenia czy powodowi przysługuje roszczenie przeciwko pozwanemu J. P. z tytułu poręczenia. Sąd pierwszej instancji poczynił w tym zakresie właściwe ustalenia. Ocenił, że umowa cesji wierzytelności zawarta przez powoda z pierwotnym wierzycielem była skuteczna, wobec czego powodowi przysługuje legitymacja procesowa w niniejszej sprawie. Następnie Sąd dokonał ustaleń w zakresie istnienia wierzytelności, a także jej wysokości. Sąd ustalił również, że roszczenie powoda jest wymagalne. Wbrew twierdzeniom skarżącego nie było konieczności sprecyzowania dokładnej daty, kiedy wierzytelności stały się wymagalne. Ustalono natomiast, że umowa gwarancji bankowej była ważna do 20 lutego 2014 roku, zmieniona została ugodą z dnia 15 grudnia 2008 roku i była dalej realizowana co wynika z aneksu z dnia 19 lutego 2009 roku. Ustalenia te były wystarczające dla dokonania oceny zarówno wymagalności roszczenia, jak i niezasadności zarzutów skarżącego. Sąd szczegółowo przeanalizował dokumenty poręczeń udzielonych przez pozwanego. Postępowanie dowodowe doprowadziło do wniosku, że tylko poręczenie wierzytelności z tytułu gwarancji bankowej numer (...) dotychczas nie wygasło. W konsekwencji powództwo zostało uznane za zasadne jedynie częściowo. Sąd Okręgowy nie uchylił się również od dokonania oceny zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, na co wskazują szczegółowe rozważania na ten temat zawarte w uzasadnieniu wyroku. Tym samym zarzut nierozpoznania istoty sprawy jest niezasadny.

Zarzuty podniesione w punktach 2 i 3 dotyczą naruszenia przepisów regulujących postępowanie dowodowe, a tym samym zmierzają do podważenia podstawy faktycznej wyroku wydanego przez Sąd pierwszej instancji. W punkcie 3 pozwany wskazuje na naruszenie przez Sąd art. 255 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. Zarzut ten jest o tyle niezasadny, że powyższy przepis w ogóle nie był stosowany w toku postępowania. Przewiduje on bowiem sankcję w postaci kary grzywny dla strony, która w złej wierze lub lekkomyślnie zgłosiła zarzuty wymierzone przeciwko prawdziwości dokumentu urzędowego lub prywatnego.

Jednakże analiza uzasadnienia apelacji prowadzi do wniosku, że skarżącemu chodziło w istocie o naruszenie art. 252 k.p.c., poprzez uznanie przez Sąd wyciągu z ksiąg funduszu za dokument urzędowy, a w konsekwencji przyjęcie, że pozwany, który kwestionuje treść tego dokumentu, winien te okoliczności wykazać. Również tak sformułowany zarzut nie może zostać uwzględniony. Przede wszystkim nie przystaje on do motywów rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd nie wskazał, aby przyznał kwestionowanemu wyciągowi z ksiąg rachunkowych

funduszu walor dokumentu urzędowego. Przeciwnie, dokonał jego oceny na równi z pozostałymi dowodami. Wśród dowodów, na których zostało oparte ustalenie w zakresie wysokości zobowiązania obok wyciągu z ksiąg funduszu Sąd Okręgowy wymienił bankowe tytuły egzekucyjne, załączniki do umowy sprzedaży wierzytelności oraz wnioski o ogłoszenie upadłości (s. 8 uzasadnienia). Sąd nie oparł się więc wyłącznie na wyciągach z ksiąg funduszu, a co więcej nie uznał ich za dokument urzędowy, wobec czego zarzut naruszenia art. 252 k.p.c. okazał się chybiony.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. zmierza do zakwestionowania ustaleń Sądu w zakresie istnienia i wysokości dochodzonych wierzytelności oraz biegu terminu przedawnienia. Nie każdy zarzut błędu w ustaleniach faktycznych może prowadzić do skutecznego podważenia ustaleń sądu. Zgodzić należy się z zaprezentowanym przez Sąd Najwyższy poglądem (por. wyrok SN z dnia 29 września 2005 r., II PK 34/05, LEX nr 829115), że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to takie działanie nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Tylko w przypadku wykazania, że brak jest powiązania, w świetle kryteriów wyżej wzmiankowanych, przyjętych wniosków z zebrany materiał dowodowy, możliwe jest skuteczne podważenie oceny dowodów dokonanej przez sąd; nie jest tu wystarczająca sama polemika wyprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych.

Ciężar wykazania istnienia i wysokości dochodzonego roszczenia, zgodnie z ogólną regułą z art. 6 k.c. spoczywał na powodzie. Na gruncie procesowym jego realizacja następuje poprzez ustanowiony w art. 232 k.p.c. obowiązek strony wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi ona skutki prawne. Obowiązkowi temu powód sprostał w zakresie wierzytelności wynikającej z gwarancji bankowej numer (...). W tym zakresie powód zaferował dowody, które były wystarczające dla ustalenia podstawy faktycznej wyroku i zasądzenia dochodzonych kwot. Istnienie, wysokość i wymagalność dochodzonego roszczenia wynikały z umowy cesji wierzytelności z dnia 4 czerwca 2012 roku wraz z aneksem z dnia 19 czerwca 2012 roku oraz załącznikiem zawartej w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi, którą powód złożył do akt w odpisie poświadczonym notarialnie za zgodność z oryginałem. Ponadto wierzytelności te zostały wykazane również wyciągami z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego z dnia 20 sierpnia 2014 roku (k. 51-52). Sąd Okręgowy oparł ustalenia faktyczne w kwestionowanym zakresie również na umowie nr (...) o udzielenie gwarancji bankowej zawartej w dniu 20 września 2005 roku wraz z aneksem (k. 69-70v), a w zakresie udzielonego poręczenia na oświadczeniu J. P. z dnia 20 września 2005 roku (k. 91). Należy także zauważyć, że wysokość roszczeń, które przed zawarciem umowy cesji przysługiwały cedentowi wobec obu pozwanych wynikały z bankowych tytułów egzekucyjnych, które zostały zaopatrzone w klauzulę wykonalności w dniach 15 czerwca 2011 i 1 sierpnia 2011 roku (k. 108-111).

Podkreślenia ponadto wymaga, że pozwane Zakłady (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. we wniosku o ogłoszenie upadłości złożonym w dniu 18 listopada 2014 roku wskazały wierzytelności dochodzone przez powoda w niniejszej sprawie, co więcej w kwotach przewyższających roszczenia powoda. Dłużnik główny, choć w niniejszej sprawie wnosił o oddalenie powództwa, to jednak w postępowaniu upadłościowym przyznał istnienie, wymagalność i wysokość swoich zobowiązań wobec powoda.

Powyższe dowody i poczynione na ich podstawie ustalenia dawały Sądowi pierwszej instancji podstawę do uwzględnienia powództwa do kwoty 6.395.713,87 zł. W tych okolicznościach nie można uznać za wystarczające samego zaprzeczenia istnienia wierzytelności przez J. P.. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów pozwalających na poczynienie odmiennych ustaleń faktycznych. Niezasadny jest przedstawiony w apelacji pogląd o konieczności przedłożenia przez powoda zestawienia obrotów na rachunku uwzględniającego wpłaty pozwanych z tytułu zawartych umów na okoliczność istnienia i wysokości dochodzonego roszczenia. Jak wyżej wskazano okoliczności te zostały już w dostateczny sposób wykazane przez powoda. Z kolei powyższy dowód w istocie zmierzałby do wykazania spełnienia świadczenia. Pozwany nie podnosił jednak, że wykonał zobowiązanie wobec powoda chociażby w części. Ponadto nawet, gdyby pozwani spłacili część należności na rzecz powoda, to na nich spoczywał ciężar udowodnienia tej

okoliczności. Zarzut spełnienia świadczenia należy do zarzutów służących obronie dłużnika i jego podstawę faktyczną na ogólnych zasadach powinien wykazać pozwany (art. 6 k.c.).

Zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 118 k.c. w zw. z art. 120 k.c. poprzez ich niezastosowanie (pkt. 4. zarzutów apelacji) pozwany opiera na braku ustalenia przez Sąd pierwszej instancji daty wymagalności dochodzonego roszczenia. Pozwany jednak ani w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, ani w apelacji nie wskazał od jakiej daty, w jego ocenie termin przedawnienia rozpoczął bieg. Konieczne jest rozróżnienie pomiędzy zgłoszeniem zarzutu przedawnienia a wykazaniem jego zasadności. Powołanie się na przedawnienie wymaga udowodnienia okoliczności faktycznych wykazujących datę, od której począwszy uprawniony mógł w myśl przepisów prawa materialnego żądać zaspokojenia roszczenia. Pozwany zgłaszając zarzut przedawnienia nie podjął nawet próby określenia daty wymagalności roszczeń powoda, choć co sam podkreśla termin ten nie został precyzyjnie określony przez Sąd pierwszej instancji.

Wobec braku inicjatywy dowodowej po stronie pozwanego Sąd dysponował dowodami, które w sposób jednoznaczny wskazywały na niezasadność podniesionego zarzutu przedawnienia. Z aneksu nr 1a do umowy nr (...) wynika, że w dniu 15 grudnia 2008 roku została zawarta ugoda dotycząca wykonania powyższej umowy. Nawet więc jeżeli roszczenie było już wówczas wymagalne, to w wyniku zawarcia ugody doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia. Zawarcie ugody jest bowiem jednym ze sposobów uznania roszczenia, które rodzi skutki określone w art. 123 § 1 pkt 2 k.c. Niemniej samo zawarcie aneksu w dniu 19 lutego 2009 roku, który modyfikował treść niektórych postanowień umowy, wskazuje że była ona nadal wykonywana, zwłaszcza że gwarancja została udzielona do dnia 20 lutego 2014 roku. Pismem z dnia 31 sierpnia 2009 roku (...) S.A. poinformował J. P. o ponad 60 dniowym przekroczeniu terminu płatności przez dłużnika głównego. Z powyższych ustaleń wynika więc, że świadczenie powinno być spełnione pomiędzy dniem 20 lutego 2009 roku a końcem czerwca 2009 roku i w tym okresie rozpoczął bieg termin przedawnienia. W stosunku do pozwanego uległ on przerwaniu i rozpoczął bieg na nowo po nadaniu klauzuli wykonalności na wystawiony przeciwko niemu bankowy tytuł egzekucyjny w dniu 1 sierpnia 2011 roku. Do kolejnego przerwania biegu terminu przedawnienia doszło w wyniku zawezwania pozwanego do próby ugodowej w czerwcu 2014 roku.

Z powyższych ustaleń wynika również oczywista niezasadność zarzutu naruszenia prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 118 k.c. w zw. z art. 120 k.c. Zarzut ten mógłby okazać się skuteczny jedynie w sytuacji, gdyby z ustaleń wynikało, że upłynął trzyletni termin przedawnienia roszczeń powoda, a Sąd pomimo to nie uwzględniłby podniesionego przez pozwanego zarzutu. Z ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela wynika, że nie upłynął termin przedawnienia dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia. Powołane w zarzucie przepisy prawa materialnego nie mogły więc znaleźć zastosowania.

W ostatnim zarzucie skarżący podnosi, że Sąd Okręgowy dokonał błędnej wykładni art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 157 ze zm.), przyjmując że wyciągi z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego stanowią dowód tego, że dochodzona wierzytelność istnieje i opiewa na kwoty wskazane w tych wyciągach. W uzasadnieniu apelacji skarżący szeroko powołuje się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, a w szczególności wyrok z dnia 11 lipca 2011 roku, P 1/10, (OTK-A 2011, nr 6, poz. 53), w którym Trybunał orzekł, że powyższy przepis w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji.

Istotne jest jednak przede wszystkim, że już po wejściu w życie cytowanego wyroku zmianie uległ stan prawny. Z dniem 20 lipca 2013 roku weszła w życie ustawa z dnia 19 kwietnia 2013 roku o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 777). W wyniku nowelizacji do art. 194 u.f.i. dodano ust. 2 stanowiący, że moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Obecnie więc przepis ten składa się z dwóch jednostek redakcyjnych, a skarżący nie sprecyzował, którą z nich naruszył Sąd pierwszej instancji. Ponadto

wobec zmiany treści normatywnej powyższego przepisu nie było potrzeby odwoływania się do wyroku Trybunału, gdyż zmiana ta jest dalej idąca niż wynikało to z treści cytowanego orzeczenia, gdyż w całości wyłącza możliwość traktowania kwestionowanych dokumentów jako dokumenty urzędowe w postępowaniu cywilnym.

Zarzut sformułowany w punkcie 5 apelacji w istocie zmierza do tego samego celu, co podniesiony w punkcie 3 zarzut naruszenia art. 252 k.p.c. Analogicznie więc, ponieważ Sąd Okręgowy nie uznał wyciągów z ksiąg funduszu za dokumenty urzędowe, również ten zarzut należało uznać za bezzasadny.

Zarzut niewłaściwej wykładni powyższego przepisu jest niezasadny, gdyż Sąd Okręgowy w ogóle nie rozważał zastosowania w sprawie art. 194 ust. 1 u.f.i., a tym samym nie przeprowadzał jego wykładni. Z kolei nie uznając wyciągów z ksiąg funduszu za dokumenty urzędowe postąpił w zgodzie z dyspozycją art. 194 ust. 2 u.f.i., choć nie odwołał się wprost do treści tego przepisu w uzasadnieniu.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się naruszenia przez Sąd Okręgowy żadnych innych przepisów prawa materialnego, ani też innych uchybień, które powinien wziąć pod uwagę z urzędu. W szczególności Sąd Okręgowy trafnie zastosował art. 876 § 1 k.c. uznając, że podpisane przez J. P. w dniu 20 września 2005 oświadczenie stanowi skuteczne poręczenie w rozumieniu tego przepisu. Zgodnie z treścią art. 876 § 1 k.c. przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Poręczenie może powstać tylko jako zabezpieczenie wierzytelności, która wynika z ważnego stosunku zobowiązaniowego, i jest zaskarżalna. Ma ono bowiem charakter akcesoryjny w stosunku do wierzytelności, którą zabezpiecza, dlatego nieważność długu głównego skutkuje nieważnością poręczenia. Niezaskarżalność zabezpieczonej wierzytelności powoduje zaś niezaskarżalność poręczenia. Poręczenie może być udzielone za dług istniejący, jak również za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej (art. 878 k.c.). Zgodnie z treścią art. 881 k.c. w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny. Pozwany nie kwestionował ważności udzielonego przez siebie poręczenia. Bezspornym było również, że dłużnik główny nie spełnił swojego świadczenia. Roszczenie powoda podlegało więc uwzględnieniu w zakresie w jakim nie doszło do wygaśnięcia poręczenia, tj. dotyczącym kwot dochodzonych z tytułu umowy gwarancji bankowej numer (...).

Z przedstawionych względów na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Apelacja pozwanego J. P. została w całości oddalona. W związku z podstawową zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, strona przegrywająca powinna zwrócić przeciwnikowi koszty procesu. Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, aby odstąpić od obciążania pozwanego kosztami procesu na zasadzie art. 102 k.p.c. Pozwany podjął decyzję o wniesieniu środka odwoławczego po zapoznaniu się z pisemnym uzasadnieniem zaskarżonego wyroku. Należy zauważyć, że uzasadnienie zostało sporządzone w sposób staranny, rzeczowy, a argumentacja przedstawiona przez Sąd Okręgowy jest wszechstronna, konkretna i w sposób szczegółowy i zrozumiały wyjaśnia motywy jakie przemawiały za zasądzeniem dochodzonego roszczenia, jak również powody, które legły u podstaw nieuwzględnienia zarzutów pozwanego. Po zapoznaniu się z pisemnymi motywami pozwany, który był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, powinien był przewidywać, że jego apelacja ma niewielkie szanse powodzenia. Jeżeli mimo to zdecydował się na zaskarżenie wyroku Sądu pierwszej instancji, to od początku powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 5.400 zł, która stanowi równowartość wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. Wynagrodzenie wyliczono je na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 490 ze zm.). Rozporządzenie to zostało uchylone przez obowiązujące od dnia 1 stycznia 2016 roku rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015, poz. 1804). Jednakże zgodnie z § 22 nowego rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w

danej instancji. Apelacja została wniesiona w dniu 29 czerwca 2015 roku, wobec czego należało zastosować przepisy obowiązujące w tej dacie.

SSO Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Roman Sugier SSA Lucyna Świdorska-Pilis